

SV

SV

SV

EUROPEISKA KOMMISSIONEN

Bryssel den xxx
K(20..) ååå slutlig

Utkast till

KOMMISSIONENS FÖRORDNING (EU) nr .../..

av den [...]

**om tillämpningen av artikel 101.3 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt
på grupper av specialiseringsavtal**

(Text av betydelse för EES)

Utkast till

KOMMISSIONENS FÖRORDNING (EU) nr .../..

av den [...]

**om tillämpningen av artikel 101.3 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt
på grupper av specialiseringsavtal**

(Text av betydelse för EES)

EUROPEISKA KOMMISSIONEN HAR ANTAGIT DENNA FÖRORDNING

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt,

med beaktande av rådets förordning (EEG) nr 2821/71 av den 20 december 1971 om tillämpning av artikel 85.3 i fördraget på grupper av avtal, beslut och samordnade förfaranden¹, senast ändrad genom rådets förordning (EG) nr 1/2003 av den 16 december 2002 om tillämpning av konkurrensreglerna i artiklarna 81 och 82 i fördraget², särskilt artikel 40,

efter att ha offentliggjort ett utkast till denna förordning,

efter att ha samrått med den rådgivande kommittén för kartell- och monopolfrågor, och

av följande skäl:

- (1) Förordning (EEG) nr 2821/71 ger kommissionen befogenhet att med hjälp av förordningar tillämpa artikel 101.3 i fördraget (tidigare artikel 81.3 i EG-fördraget och därförinnan artikel 85.3 i samma fördrag) på vissa grupper av avtal, beslut och samordnade förfaranden som omfattas av artikel 101.1 i fördraget och som avser specialisering, inklusive avtal som är nödvändiga för att åstadkomma specialisering.
- (2) Med stöd av förordning (EEG) nr 2821/71 har kommissionen antagit förordning (EEG) nr 2658/2000 av den 29 november 2000 om tillämpning av artikel 81.3 i fördraget på grupper av specialiseringsavtal³. Förordning (EG) nr 2658/2000 upphör att gälla den 31 december 2010.
- (3) En ny förordning bör uppfylla de två kraven på att effektivt skydda konkurrensen och att ge företagen tillräcklig rättssäkerhet. Samtidigt som dessa mål eftersträvas bör så stor hänsyn som möjligt tas till behovet av att förenkla den administrativa tillsynen och de rättsliga ramarna. Under en viss nivå av marknadsstyrka kan det förutsättas att specialiseringsavtal som faller inom tillämpningsområdet för artikel 101.3 i fördraget,

¹ EGT L 285, 29.12.1971, s. 46.

² EGT L 1, 4.1.2003, s. 1.

³ EGT L 304, 5.12.2000, s. 3.

i allmänhet ger upphov till positiva effekter som kommer att uppväga eventuella negativa effekter på konkurrensen.

- (4) För tillämpningen av artikel 101.3 i fördraget genom förordning är det inte nödvändigt att fastställa vilka avtal som kan omfattas av artikel 101.1 i fördraget. Vid bedömningen av enskilda avtal enligt artikel 101.1 i fördraget måste flera faktorer beaktas, särskilt strukturen på den relevanta marknaden.
- (5) Gruppundantagsförmånen bör begränsas till de avtal som med tillräcklig säkerhet kan antas uppfylla villkoren i artikel 101.3 i fördraget.
- (6) Sannolikheten att avtal om specialisering i fråga om produktion bidrar till att förbättra produktionen eller distributionen av varor är störst om parterna har kompletterande kunskaper, tillgångar eller verksamheter eftersom de berörda företagen kan koncentrera sig på tillverkning av vissa produkter och följaktligen arbeta mera effektivt och erbjuda produkterna till lägre priser. Detsamma kan generellt sägas om avtal om specialisering i fråga om färdigställande av tjänster. Under förutsättning att konkurrensen är effektiv kommer konsumenterna sannolikt att få en skälig andel av de uppnådda fördelarna.
- (7) Dessa fördelar kan uppnås genom avtal där en part helt eller delvis avstår från att tillverka vissa produkter eller färdigställa vissa tjänster till förmån för en annan part ("ensidig specialisering"), avtal där alla parterna helt eller delvis avstår från att tillverka vissa varor eller färdigställa vissa tjänster till förmån för en annan part ("ömsesidig specialisering") samt avtal där parterna förbinder sig att gemensamt tillverka vissa produkter eller färdigställa vissa tjänster ("gemensam produktion").
- (8) Tillämpningen av föreliggande förordning på ensidiga och ömsesidiga specialiseringsavtal bör inskränka sig till avtal mellan parter som är verksamma på samma produktmarknad(er). Avtal om gemensam produktion bör omfattas av denna förordnings tillämpningsområde oavsett om parterna redan är verksamma på samma produktmarknad(er). Gruppundantaget bör också vara tillämpligt på bestämmelser i specialiseringsavtal som avser överlåtelse eller licensiering av immateriella rättigheter till en eller flera av parterna, under förutsättning att dessa bestämmelser inte utgör det primära syftet med dessa avtal utan är direkt knutna till och nödvändiga för genomförandet av dem, samt på vissa anknutna inköps- och försäljningsavtal.
- (9) För att fördelarna med specialiseringen ska kunna förverkligas utan att någon part helt lämnar marknaden i leden efter produktionen, bör ensidiga och ömsesidiga specialiseringsavtal endast omfattas av denna förordning om de innehåller leverans- och inköpsskyldigheter eller gemensam distribution. Leverans- och inköpsskyldigheter kan vara exklusiva men behöver inte vara det.
- (10) Om parternas andel av den relevanta marknaden för de produkter som är föremål för ett specialiseringsavtal såsom detta definieras i denna förordning inte överstiger 20 % kan det förutsättas att denna typ av avtal som regel kommer att skapa stordrifts- eller diversifieringsfördelar eller bättre produktionsteknik, samtidigt som konsumenterna tillförsäkras en skälig andel av den vinst som därigenom uppnås. Om produkterna som är föremål för ett specialiseringsavtal dock är mellanprodukter som en eller fler av parterna helt eller delvis använder internt för tillverkning av produkter i senare led som dessa parter avyttrar på försäljningsmarknaden bör parternas andel på den relevanta

försäljningsmarknaden för dessa produkter i senare led dessutom inte överstiga 20 % för att undvika risken för en avskärmning av insatsprodukterna. Något antagande finns emellertid inte att specialiseringsavtal antingen omfattas av artikel 101.1 i fördraget eller att de inte lyckas uppfylla villkoren i artikel 101.3 i fördraget när tröskelvärdet för marknadsandelar enligt denna förordning har överskridits. I så fall måste en individuell bedömning av specialiseringsavtalet göras mot bakgrund av artikel 101 i fördraget.

- (11) Avtal som innehåller begränsningar som inte är absolut nödvändiga för att uppnå de ovannämnda positiva verkningarna bör inte omfattas av undantaget i denna förordning. Vissa allvarliga begränsningar av konkurrensen som hör samman med fastställande av priser gentemot tredje part, begränsning av produktion eller försäljning och uppdelning av marknader eller kunder bör inte kunna omfattas av den gruppundantagsförmån som fastställs genom denna förordning, oberoende av parternas marknadsandel.
- (12) Tröskelvärdena för marknadsandelar, det faktum att vissa avtal inte beviljas undantag samt de villkor som stadgas i denna förordning ska normalt se till att de avtal som omfattas av gruppundantaget inte ger parterna möjlighet att sätta konkurrensen ur spel för en väsentlig del av de berörda produkterna eller tjänsterna.
- (13) I kraft av artikel 29.1 i rådets förordning (EG) nr 1/2003 av den 16 december 2002 om tillämpning av konkurrensreglerna i artiklarna 81 och 82 i fördraget kan kommissionen återkalla förmånen enligt denna förordning om den i ett visst fall konstaterar att ett avtal på vilket undantaget i artikel 2 är tillämpligt har verkningar som är oförenliga med artikel 101.3 i fördraget. Detta kan inträffa exempelvis om de relevanta marknaderna är mycket koncentrerade och konkurrensen redan är svag, särskilt på grund av övriga marknadsaktörers individuella marknadsställning eller kopplingar mellan andra marknadsaktörer som skapats genom parallella specialiseringsavtal.
- (14) I artikel 29.2 i rådets förordning (EG) nr 1/2003 ges medlemsstatens behöriga myndighet befogenheter att återkalla förmånen enligt denna förordning för sitt territorium eller en del av det, om det i ett visst fall konstateras att ett avtal på vilket undantaget enligt artikel 2 är tillämpligt har verkningar som inte är förenliga med artikel 101.3 i fördraget på denna medlemsstats territorium, eller på en del av detta som uppvisar alla kännetecken på att vara en avgränsad geografisk marknad.
- (15) För att underlätta ingåendet av specialiseringsavtal, som kan påverka de deltagande företagens struktur, bör denna förordnings giltighetstid bestämmas till 12 år.
- (16) Denna förordning påverkar inte tillämpningen av artikel 102 i fördraget.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Definitioner

I denna förordning gäller följande definitioner:

1. *avtal*: ett avtal, ett beslut av en företagssammanslutning eller ett samordnat förfarande.
2. *parter*: företag som är parter i avtalet samt deras respektive anknutna företag.
3. *anknutna företag*:
 - a) Företag i vilka en avtalspart direkt eller indirekt
 - i) har befogenhet att använda mer än hälften av rösträttigheterna,
 - ii) har befogenhet att utse mer än hälften av ledamöterna i kontrollorganet, styrelsen eller de organ som rättsligt företräder företaget, eller
 - iii) har rätt att leda företagets verksamhet.
 - b) Företag som direkt eller indirekt gentemot en avtalspart har de rättigheter eller befogenheter som anges i led a.
 - c) Företag i vilka ett företag som avses i led b direkt eller indirekt har de rättigheter eller befogenheter som anges i led a.
 - d) Företag i vilka en avtalspart tillsammans med ett eller flera av de företag som avses i led a, b eller c eller i vilka två eller flera av dessa företag gemensamt har de rättigheter eller befogenheter som anges i led a.
 - e) Företag i vilka de rättigheter eller befogenheter som anges i led a gemensamt innehas av
 - i) avtalsparter eller dessas respektive anknutna företag som anges i leden a–d, eller
 - ii) en eller flera avtalsparter eller en eller flera av deras anknutna företag som avses i leden a–d, samt en eller flera tredje parter.
4. *produkt*: en vara och/eller en tjänst, inbegripet både mellanprodukter och/eller tjänster i mellanledet och färdigprodukter och/eller tjänster i slutledet, utom distributions- och uthyrningstjänster.
5. *produktion*: tillverkning av varor eller färdigställande av tjänster, även genom underleverantörer.
6. *färdigställande av tjänster*: verksamhet i tidigare led, innan tjänsterna tillhandahålls till kunder.
7. *relevant marknad*: de relevanta produktmarknaderna och geografiska marknaderna som specialiseringsprodukterna hör till och dessutom – om specialiseringsprodukterna är mellanprodukter som en eller flera av parterna helt eller delvis använder internt för tillverkning av produkter i senare led – de relevanta produktmarknader och geografiska marknader som produkterna i senare led hör till.
8. *specialiseringsprodukter*: de produkter som är föremål för ett specialiseringsavtal.

9. *produkter i senare led*: produkter för vilka specialiseringsprodukterna av en eller flera av parterna används som insatsvara och som dessa parter avyttrar på försäljningsmarknaden.
10. *konkurrerande företag*: en faktisk eller potentiell konkurrent.
11. *faktisk konkurrent*: ett företag som är verksamt på samma relevanta marknad.
12. *potentiell konkurrent*: ett företag som på realistisk grund och inte bara som en rent teoretisk möjlighet, vid en liten men bestående höjning av relativpriserna sannolikt inom högst tre år skulle göra de nödvändiga ytterligare investeringarna eller betala andra nödvändiga omställningskostnader för att träda in på den relevanta marknaden.
13. *exklusiv leveransskyldighet*: skyldighet att inte leverera den produkt som omfattas av specialiseringsavtalet till ett konkurrerande företag som inte är part i avtalet.
14. *exklusiv inköpsskyldighet*: skyldighet att köpa produkten som omfattas av specialiseringsavtalet enbart från den part som samtycker till att leverera den.
15. Distribution sker ”gemensamt” när parterna:
 - a) sköter distributionen av produkterna genom ett gemensamt team, gemensam organisation eller gemensamt företag, eller
 - b) utser en tredje part till distributör på exklusiv eller icke-exklusiv basis, under förutsättning att denna tredje part inte är ett konkurrerande företag.
16. *distribution*: inbegriper tillhandahållande av tjänster.

Artikel 2

Undantag

1. I kraft av artikel 101.3 i fördraget och vad som följer av denna förordning förklaras artikel 101.1 i fördraget härmed icke tillämplig på följande avtal mellan två eller flera parter om villkoren för dessa parters specialisering i fråga om tillverkning av produkter (nedan kallade *specialiseringsavtal*):
 - a) ensidiga specialiseringsavtal mellan två parter som är verksamma på samma produktmarknader, varigenom en part samtycker till att helt eller delvis upphöra med produktion av vissa produkter eller att avstå från att producera dessa produkter och att köpa dem från den andra parten som samtycker till att producera och leverera dessa produkter, eller
 - b) ömsesidiga specialiseringsavtal mellan två eller flera parter som är verksamma på samma produktmarknad, varigenom två eller flera parter ömsesidigt samtycker till att helt eller delvis upphöra med eller avstå från tillverkning av vissa, men skilda produkter och att istället köpa dessa produkter från övriga parter, som samtycker till att producera och leverera dem, eller
 - c) avtal om gemensam produktion, varigenom vilka två eller flera parter samtycker till att gemensamt tillverka vissa produkter.

Detta undantag ska gälla i den mån som sådana specialiseringsavtal innehåller konkurrensbegränsningar som omfattas av artikel 101.1 i fördraget.

2. Undantaget i punkt 1 ska också vara tillämpligt på specialiseringsavtal som innehåller bestämmelser om överlåtelse eller licensiering av immateriella rättigheter till en eller flera av parterna, under förutsättning att dessa bestämmelser inte utgör det primära syftet med dessa avtal, utan är direkt knutna till dem och nödvändiga för genomförandet av dem.
3. Undantaget enligt punkt 1 ska också gälla om
 - a) parterna godtar en exklusiv inköpsskyldighet och/eller exklusiv leveransskyldighet i samband med ett specialiseringsavtal, eller
 - b) parterna inte självständigt försäljer de produkter som är föremål för specialiseringsavtalet utan anordnar distributionen gemensamt.

Artikel 3

Tröskelvärde för marknadsandel

Undantaget enligt artikel 2 ska gälla under förutsättning att parternas sammanlagda marknadsandel inte överstiger 20 % av någon relevant marknad.

Artikel 4

Särskilt allvarliga begränsningar

Undantaget enligt artikel 2 ska inte gälla avtal som, direkt eller indirekt, ensamt eller i kombination med andra faktorer som parterna kontrollerar, syftar till

- a) att fastställa priser vid försäljning av produkterna till tredje part, med undantag för fastställande av priser som tas ut av direktkunder vid gemensam distribution,
- b) att inskränka produktion eller försäljning med undantag för:
 - bestämmelser om överenskomna produktmängder vid avtal om ensidig eller ömsesidig specialisering eller fastställande av kapacitet och produktionsvolym i samband med avtal om gemensam produktion, och
 - fastställande av försäljningsmål i samband med gemensam distribution, eller
- c) att dela upp marknader eller kunder.

Artikel 5

Tillämpning av tröskelvärdet för marknadsandelar

1. För tillämpningen av tröskelvärdet för marknadsandelar enligt artikel 3 gäller följande regler:
 - a) Marknadsandelen ska beräknas på grundval av marknadsvärdet av försäljningen. Om inga tillgängliga uppgifter finns om försäljningsvärdet på marknaden, kan uppskattningar som grundas på annan tillförlitlig marknadsinformation, däribland försäljningsvolymer på marknaden, användas för att fastställa parternas marknadsandel.
 - b) Marknadsandelen ska beräknas på grundval av uppgifter som avser det föregående kalenderåret.
 - c) Marknadsandelarna för de företag som avses i artikel 1.3 e ska fördelas lika mellan de företag som har de rättigheter och befogenheter som anges i artikel 1.3 a.
2. Om marknadsandelen enligt artikel 3 från början inte överstiger 20 % men senare stiger över denna nivå, dock utan att överstiga 25 %, ska undantaget enligt artikel 2 fortsätta att gälla under två på varandra följande kalenderår efter det år då tröskelvärdet 20 % överskreds för första gången.
3. Om marknadsandelen enligt artikel 3 från början inte överstiger 20 % men senare stiger över 25 %, ska undantaget enligt artikel 2 fortsätta att gälla under ett kalenderår efter det år då nivån 25 % överskreds för första gången.
4. Punkterna 2 och 3 kan inte utnyttjas tillsammans, så att undantaget fortsätter att gälla längre än två kalenderår.

Artikel 6

Övergångsperiod

Förbudet i artikel 101 i fördraget ska inte gälla under tiden från och med den 1 januari 2011 till och med den 31 december 2011 i fråga om avtal som redan var i kraft den 31 december 2010 och som inte uppfyller villkoren för undantag enligt denna förordning, men som uppfyller villkoren för undantag enligt förordning (EG) nr 2658/2000.

Artikel 7

Giltighetsperiod

Denna förordning träder i kraft den [...] 2011.

Den upphör att gälla den 31 december 2022.

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i alla medlemsstater.

Utfärdad i Bryssel den [...].

På kommissionens vägnar
Ordförande
José Manuel Barroso